

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ
PIYANO DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI
9, 10 ve 11. Sınıflar

Ankara 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI.....	4
PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	5
PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI	6
PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	7
PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	8
PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI.....	10
PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ	11
9. SINIF PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI.....	12
10. SINIF PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	15
11. SINIF PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI.....	17

GİRİŞ

Piyano, müzik alanında hemen herkesin başvurduğu ve kullandığı bir çalgıdır. Müzik eğitimi verilen her programın kimi zaman baş çalgı, kimi zaman yardımcı çalgı olarak başvurduğu piyano, geniş bir literatüre sahiptir.

Günümüzde, müziğin ve müzik eğitiminin en önemli çalgılarından biri piyanodur. Piyano eğitiminin uzun ve zorlu bir süreç olduğu söylenebilir (Acemoğlu, 2006; 18-19). Piyano tekniği genel bir ifadeyle fiziksel, ruhsal ve psikolojik koşulların ve bu koşullara uyum gösterebilmenin bilimidir. Beyin gücünün sürekli olarak tuşa aktarılmasıdır (Erdal, 2005; 14). Piyano öğrenme sürecinde bireylerin yukarıda da bahsedildiği gibi hem fiziksel hem de zihinsel anlamda etkin olduğu bilinmektedir. Bu durum piyanonun kapsamlı bir eğitim süreci sonunda kazanılan bir-kimler doğrultusunda geliştirilebileceğine işaret etmektedir.

Eğitimin tanımından yola çıkarak piyano eğitimi tanımlamak gerekirse piyano eğitimi yoluyla bireylerin oluşturduğu toplulukların, devinışsel, duyuşsal ve bilişsel davranışlarında kendi yaşantı yollarıyla istedik davranış değişiklikleri yaratmak veya onlara bu nitelikte yeni davranışlar kazandırma süreci biçiminde tanımlanabilir (Mumcu, 2002; 10). Başka bir ifade ile piyano eğitiminin temel amacı sağlam bir teknikle birlikte öğrencinin müzikal gelişimini sağlamak ve eserlerin teknik zorluklarının yanı sıra, müzikal boyutlarının da üzerinde durmaktır (Bulut, 2008; 1). Bu anlamda piyano; temel müzik bilgi ve becerilerini kazandırma, öğrencilerin seslerini eğitime, öğrencileri müzik tür,çeşit ve biçimleri hakkında bilgilendirme, besteleme, eşlikleme ve eser analizi yapabilme gibi pek çok amaca yönelik olarak etkili bir şekilde kullanılmakta, derslerinin hemen hemen hepsini besleyen, destekleyen, pekiştiren yapısı ile solfej eğitiminden armoni eğitimine, ses eğitiminden okul parçalarına kadar en temel ve önemli bir yardımcıdır (Bağçeci, 2003; 161, Pirgon, 2009).

Müzik eğitiminde yapılan birçok çalışma ve aktivitede yerini alan piyano, eğitim sürecinin tamamlanmasından sonra da ihtiyaç duyulan bir çalgıdır. Piyano eğitim süreci sonunda kazanılan davranışlar ve piyano kullanma ihtiyacı, bireylerin meslek yaşamında da kendini göstermektedir. Eğitim süreci sonunda ve meslek yaşamında yapılacak çalışma ve aktivitelerde temel çalgı olarak ilk akla gelecek ve başvurulacak bir çalgıdır (Kurtuldu, 2007; 12).

Çok seslilik boyutuyla ilköğretimden yükseköğretim kurumlarına kadar tüm eğitim kurumlarında sanatsal ve eğitimsel açıdan önemi kanıtlanmış olan piyano, müzik eğitimi alan her bireyin vazgeçilmez bir yardımcısıdır. İyi bir piyano eğitimi almış ve çalgısına hâkim bir öğrenci bu sayede derslerinde daha etkili olacak ve başarı sağlayacaktır (Görsev, 2006; 35). Kutluk'un (1996) ifadesine göre bir kişinin tek başına çok sesli müzik yapabilmesine olanak sağlayan, evrensel anlamda kabul görmüş çalgıların başında piyano gelir. (Akt: Aydınolu, 2005; 6). Piyanonun müzik eğitiminin "temel çalgısı" olarak nitelendirilişi, piyano eğitimi de müzik eğitiminin odak noktalarından birisi durumuna getirmektedir. Bu sebeple piyano eğitimi; müzik eğitimi sürecinin başlangıcından itibaren programlarda önemli bir yere sahiptir (Aydiner, 2008;1). Piyano eğitimi diğer çalgıların eğitimine de bir temel oluşturur. Bu nedenle piyano eğitiminden sonra hiçbir güçlük çekmeden başka bir çalgının eğitimine de başlanılabilir (Demirova, 2008; 23).

Çalgı eğitimi dersleri içinde piyano eğitimi, çalgı eğitiminin çok önemli bir boyutu konumdadır. Özellikle de piyano dersinin bütün öğrenciler için zorunlu yardımcı çalgı olması, çalgı eğitimi içerisinde piyano eğitime ayrı bir önem kazandırmaktadır. Piyano, müzik eğitiminde oldukça geniş bir yelpazede kullanılmaktadır. Müzik sanatını en iyi yansıtabilen çok sesli bir çalgıdır (Gün, 2007; 23).

PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Piyano Dersi Öğretim Programı 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ile Türk Millî Eğitimin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu programla öğrencinin;

1. Piyano eğitiminin temel becerilerini edinmesi,
2. Piyano ile ilgili teknik terminolojiyi doğru ve yerinde kullanması,
3. Piyano eğitimi sürecinde karşılaşılacak temel veya orta düzey seslendirme tekniklerini kavraması ve uygulaması,
4. Temel nüans terimlerini kavraması ve uygulaması,
5. Farklı ölçü biçimlerini kavraması ve kullanması,
6. Temel artikülasyon ve süsleme terimlerini kavraması ve kullanması,
7. Eserleri dönem özelliklerine uygun seslendirmesi,
8. Eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirmesi,
9. Türk ve dünya müziği eserlerinden bir dağarcık oluşturması,
10. Bireysel çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirmesi amaçlanmaktadır.

PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

Piyano Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur.

1. Doğru duruş ve oturuş
2. Temel el konumlarını uygulama
3. Siyah ve beyaz tuşları birlikte kullanma
4. Eş güdümlü çalma
5. Gamları seslendirme
6. Akor ve arpej seslendirme
7. Deşifre becerisi
8. Sahne ve performans becerisi
9. Tonalite ve modalite (makam) tanıma
10. İcra - yorumlama
11. Analitik düşünme
12. Yaratıcı düşünme
13. İletişim
14. İş birliği
15. Bilgi iletişim teknolojilerini kullanma
16. Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma
17. Problem çözme
18. Bireysel çalışma

PIYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Piyano Dersi Öğretim Programı, öğrenmeyi bireye özgü fakat sosyal çevreden etkilenen ve kısmen de olsa farklı bireyler arasında benzer anlam yapılanmaları oluşturabilen bir süreç olarak kabul eder. Bu temel yaklaşım doğrultusunda, öğrencinin mevcut kazanımlarla doğrudan ilişki ve etkileşimini sağlayacak şekilde planlanmış bir ortamda öğrenme ve öğretme etkinliklerinin öğretmen tarafından organize edilip yönetilmesi esastır.

Piyano Dersi Öğretim Programı uygulanırken öğretmenler ilk olarak öğrencilerinin temel müzik eğitimlerinin boyutunu ve bu eğitim sürecinde nelerin öğrenildiğini tespit etme yoluna gitmelidir. Gerek teorik, gerekse uygulamaya dönük muhtemel öğrenilmiş becerilerin var olup olmadığının tespiti, dersin sağlıklı biçimde başlayıp devam etmesinde önem taşımaktadır. Daha önceden öğrenilmiş olan temel konular dikkate alınarak yapılacak kısa bir durum tespiti ile öğrencilerin ne bildiği belirlenmiş ve bu yolla öğretmenin başlangıç aşamasındaki işi de kolaylaştırmış olur. Bildiği bilgilerin işe yarayacağını ya da öğrenmiş olduklarının öğreneceği bilgilere temel teşkil edeceğini kavrayan öğrencinin derse yönelik motivasyonu da artacaktır.

Konular öncelikle basitten zora, genelden özele doğru sıralandığı için öğrenmeler birbiri üzerine sarmal öğrenme şeklinde pekişerek gerçekleşecektir. Bunların gerçekleşmesi sürecinde öğretmen öğrencilerin bilgi, beceri, yetenek ve isteklerini göz önünde bulundurarak yönlendirip rehberlik yapmalıdır. Öğrencileri ünitelerin hedefleri doğrultusunda eğitmeye çalışırken, onları aynı zamanda araştırmaya, tartışmaya da yönlendirmelidir. Çalışmalardaki öğrenci kazanımları tek tek ele alınarak değerlendirilmeli, kazanımlar birbirini destekleyerek pekiştirilmelidir.

PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Ölçme ve değerlendirme, eğitim ve öğretimin ayrılmaz bir parçasıdır. Eğitim sürecinde programların istenilen başarıyı gösterip göstermediği, öğrencilerden beklenen bilgi, beceri ve tutumların gelişip gelişmediği ölçme ve değerlendirme yoluyla tespit edilir. Ölçme ve değerlendirme ile eğitim ve öğretim sürecinin sürekli izlenmesi, her aşamada ortaya çıkan sorunları tespit ve düzenleme imkânı verir. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini sağlayacaktır. Öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim sağlayacaktır. Öğretim sonunda yapılan değerlendirme, öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır.

Yapılan değerlendirme uygulamaları; öğretim programında belirtilen kazanım, hedef ve amaçlarla örtüşmelidir. Örneğin, öğrenciler teknik ustalık, yorum gücü, artistik ve etkileyici iletişim, sunum becerileri, artikulasyon-ton, ritim-tempo, müziksel etki vb. kategorilerde yer alan becerileri edindiklerinde psikomotor; nota yazımı, enstrümana ilişkin teknik kavramları doğru kullanmayı öğrendiklerinde bilişsel; etkinliklere karşı olumlu tutum geliştirdiklerinde, bireysel olarak ve bir grubun üyesi olarak sorumlulukla çalıştıklarında duyuşsal alana ilişkin kazanımlara ulaşmış olacaklardır. Değerlendirme uygulamaları, farklı öğrenci yetenekleri ve beceri düzeylerinin yanı sıra okul ve sınıf ortamı göz önünde bulundurularak hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Kullanılacak ölçme aracı ve değerlendirme yaklaşımı, ölçülmek istenen becerilere ve değerlendirme sonuçlarının hangi amaçla kullanılacağına bağlı olarak belirlenir. Psikomotor ve duyuşsal alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, dereceli puanlama anahtarı ya da derecelendirme ölçekleri şeklinde tasarlanmış gözlem formlarının yanı sıra öz ve akran değerlendirme formları kullanılabilir. Bilişsel ve psikomotor alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, bireysel ya da grup çalışması şeklinde tasarlanmış proje ve performans çalışmaları kullanılabilir.

Değerlendirme sonrasında performansları hakkında verilen yapıcı geri bildirimler; öğrencilerin neyin önemli olduğunu, neyin öğretilmeye çalışıldığını ve hangi alanda gelişmek için çaba sarf etmeleri gerektiğini kavramalarını sağlayacaktır.

PIYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Programın uygulanmasında, programda yer alan kazanımlar kadar o kazanımların öğrenilmesinde kullanılacak yöntem ve teknikler de önemlidir. Yöntem seçiminde öğretmenin yöneme yatkınlığı, öğrenci sayısı, dersin süresi, ulaşılabilecek kazanımların yapısı ve içeriği, yöntemin konuya uygunluğu ve öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri gibi etkenler yer almaktadır. Bu nedenle, öğrenme ortamlarının düzenlenmesinde öğretmenler gerek seslendirilecek eserler, gerekse piyano dersi kazanımları açısından durumu gözden geçirmek ve uygun biçimde sürdürmek konusunda sorumlu ve deneyimli olmalıdır. Buna bağlı olarak programın bilgi ve beceri boyutunda verilen kazanımlar çerçevesinde kalmak koşuluyla öğretmen tercihlerinde özgürdür.

2. Programdaki kazanımlar ve bunlara ilişkin açıklamalar bir bütün olarak ele alınmalıdır. Kazanımların açıklamalarında bazen sınırlamalar, bazen de uygulamaya dönük ipuçları verilmiştir. Sınırlamalara uyulması beklenirken uygulamaya dönük ipuçlarının geliştirilerek kullanılması önerilmektedir. Programdaki kazanımların sıralanışı, dersin işleniş sırası olarak düşünülmelidir. Ünitelerin genel sıralamasında bir değişiklik yapmamak kaydıyla ünite içindeki kazanımların veriliş sırasında sarmal yapıyı bozmayacak biçimde değişikliğe gidilebilir. Gerekli hâllerde bir kazanım başka bir ünite altında ele alınabilir.

3. Piyano Dersi Öğretim Programı, bölge, okul ve öğrenci farkı gözetmeksizin öğrencilerin kazanması gereken temel piyano çalma becerileri, temel kavramlar ve bu temellere göre şekillendirilecek orta düzey teknik ve repertuvar çalışmaları kapsamaktadır. Programın uygulanması esnasında işlenecek konuların derinliği ve işlenişinde öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır. Gerektiğinde öğrenme hızına ve beceriye göre öğretmen kendi sınıfındaki öğrencileri farklı biçimde ele alabilir, ilerlemelerine olanak tanıyabilir. Gerektiğinde kazanımları öğrencinin algı kapasitesi, isteği ve çalışma azmi doğrultusunda daha kısa sürede tamamlayabilir ve daha ileri düzeyde çalışmalar yaptırabilir.

4. Piyano eğitimi alanında belirlenen beceriler; öğrencilerin yaşamlarında ve ilerideki tercihlerinde kullanabilecekleri nitelikte belirlenmiştir. Bu beceriler piyanoda temel duruş, oturuş, el, ayak ve kolların durumu ile başlayan temel becerileri ve daha sonrasında ilerleyen genel ve özel teknik becerileri kapsamaktadır. Piyanoda temel beceriler, doğru duruş ve oturuş ile başlamaktadır. Bu çerçevede program kapsamında da öncelikli olarak bu beceriler doğru biçimde verilmelidir. Devam eden süreçte başta temel seslendirme teknikleri olmak üzere, temel kavramlar ve parmakların numaraları ile koordineli biçimde kullanılışı biçiminde kazanım sıralamaları düşünülmüştür. Bunların yanında parmak değişimleri ve her iki elin eş güdümünün yanında, teknik becerilerin ilerlemesinde katkısı olduğu düşünülen gam çalışmaları takip edilmelidir. Tüm bu teknik ve teorik süreçlerin öğrencilerin düzeyine uygun eserler ile pekiştirilmesi de önemlidir.

5 . Müzik manevi, kültürel ve evrensel değerlerin sanat yoluyla aktarılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu bakımdan öğrenme sürecinde programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlere ilişkin çalışma ve etkinliklere yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar planlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

Değerler	Konu Başlığı
Sevgi	İnsan sevgisi
Öz güven	Hedef belirleme
Çalışkanlık	Azimli olma
Hoşgörü	Eleştiriye açık olma

Bu değerlerin, öğrencilere aktarılabilmesi için öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

9, 10 ve 11. sınıflar için geliştirilen programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda her sınıf düzeyinde iki ünite yer almaktadır. Kazanımlar; sınıf seviyesi, ünite numarası, konu ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlarla ilgili açıklamalar kazanımı izleyen satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir.

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Sınıf Düzeyi	Ünite no.	Konu no.	Kazanım no.	Kazanım İfadesi	Kazanım Açıklaması
9.2.1.4.				Do ve sol majör dizilerini ters yönde önce bir sonra iki oktav genişliğinde uygular.	<i>Parmak değişimi süreci kavratılırken parmak numaralarının aynı anda değiştiğine öğrencinin dikkati çekilmelidir.</i>

PIYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ

9. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Piyano Eğitiminde Temel Beceriler	11	19	53
Piyano Eğitiminde Temel Teknikler	15	17	47
TOPLAM	26	36	100

10. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Piyano Eğitiminde Teknik Gelişim	12	17	47
Piyano Eğitiminde Repertuvar	11	19	53
TOPLAM	23	36	100

11. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Piyano Eğitiminde Teknik Gelişim	9	16	45
Piyano Eğitiminde Repertuvar	15	20	55
TOPLAM	24	36	100

9. SINIF PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

9.1. PİYANO EĞİTİMİNDE TEMEL BECERİLER

Terimler: Duruş, oturuş, ölçü, ölçü sayısı, temel nota değerleri, uzatma ve cümle bağı, eksik ölçü, diyez, bemol, sekizlik nota değeri, eş güdüm.

9.1.1. Temel Davranışlar ve Kavramlar

9.1.1.1. Piyanoda doğru duruş ve oturuş biçimini kavrar.

Bu konumda başlangıç olarak piyano taburesine oturuş, vücudun ergonomisi el, kol ve bileklerin duruşu ile ayakların duruşu, nihayetinde tüm beden olarak uygun duruş biçimi kavratılmalıdır.

9.1.1.2. Klavye üzerinde birinci oktav do konumunu ve parmak numaralarını gösterir.

a) Piyanonun başlangıcında birinci oktav do notası ve etrafındaki notalar her iki elde anlatılmalıdır.

b) Do sesinin etrafındaki notalar ve hangi el ile çalınması gerektiği ile bunların parmak numaralarının nasıl olması gerektiği kavratılmalıdır.

9.1.1.3. Birlik, ikilik, dördlük nota ve sus değerlerini kullanır.

9.1.1.4. Ölçü ve ölçü sayısından hareketle 2/4, 3/4 ve 4/4'lük ölçü biçimlerini tanır.

9.1.1.5. Uzatma bağı ve cümle bağı arasındaki farkı ayırt eder.

a) Uzatma bağının bir nevi toplama işareti gibi olduğu vurgulanmalıdır.

b) Uzatma bağı ile diğer notanın süresinin nasıl bir öncekine eklendiği ve bunun çalınmadan tutulması kavratılmalıdır.

c) Hece bağı konusu da temel teknikler içerisindeki legato ile ilişkilendirilerek verilmelidir.

9.1.1.6. Eksik ölçü biçimini cümle yapısı içinde fark eder.

a) Eksik ölçü kavramının ne olduğu ve girişi vurgulamak için nasıl kullanılması gerektiği açıklanmalıdır.

b) Eksik ölçü ilk olarak dördlük nota daha sonra sekizlik nota değeri tam anlamıyla öğretildikten sonra sekizlik nota ile devam ettirilmelidir.

9.1.1.7. Siyah ve beyaz tuşları her iki elde kullanır.

Başlangıç pozisyonunda ilk olarak basitten karmaşığa doğru seslendirilmesi mümkün olan siyah tuşlar ile buna bağlı diyez ve bemol kavramı anlatılmalıdır.

9.1.1.8. Piyanoda re, mi, sol ve la konumunun do konumuna göre farkını ayırt eder.

Bu konumlarda eski konuma göre parmak numaralarının aynı ama seslerin yer değişimi nedeniyle farklı olduğu, asıl önemli olan bilginin seslerin kendisi olduğu kavratılmalıdır.

9.1.1.9. Sekizlik nota değerini tanır.

a) *Sekizlik nota değerinin müzik teorisi ile de ilişkilendirilmesi sağlanarak dörtlüğün yarısı olduğu anlatılmalıdır.*

b) *Sekizlik nota başlangıçta muhakkak bir diğer sekizlik ile birleştirilerek yani bir dörtlüğe tamamlanarak verilmelidir.*

c) *Sekizlik nota için saymanın önemi anlatılmalıdır.*

9.1.1.10. Her iki elini uyumlu (eş güdüm) biçimde kullanmanın önemini kavrar.

Her iki elde yazılı olan notaların ve bunların sürelerinin birbiriyle olan ilişkisi doğru anlatılmalı, öğrenciye bu uyumu düzgün biçimde sağlayabilmek için saymanın önemi tekrar hatırlatılmalıdır.

9.1.1.11. Sekizlik nota değerini etüt ve eserler yardımı ile uygular.

a) *Sekizlik nota değeri öğretilirken tercih edilecek etüt ya da eserler öğrencilerin düzeyi dikkate alınarak belirlenmelidir.*

b) *Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyine göre bir etüt ya da eser kullanabileceği gibi hem etüt hem de eserler bir arada kullanılabilir.*

9.2. PİYANO EĞİTİMİNDE TEMEL TEKNİKLER

Terimler: Legato, oktav, gam, arpej, akor, makam dizileri, nüans terimleri.

9.2.1. Temel Teknikler ve Gam Çalışmaları

9.2.1.1. Legato tekniğini kavrar.

a) *Bu teknik öğretilirken seslerin birbiri ile nasıl bağlandığı, biri biterken diğerinin nasıl başladığı ve bu yolla bağın nasıl sağlandığı anlatılmalıdır.*

b) *Bağlı çalmak ile sesleri birbiri içerisine karıştırmanın farkı ve yanlışlığı vurgulanmalıdır.*

9.2.1.2. Legato tekniğini etüt ve eserler yardımı ile uygular.

a) *Legato tekniği için etüt tercihleri başlangıç olarak C. Czerny 100 Studi çalışmasından yapılabilir. Diğer seslendirme tekniklerinde de 100 Studi çalışması kullanılabilir.*

b) *Seçilen eserlerin öğrencilerin düzeyine uygunluğuna dikkat edilmelidir.*

9.2.1.3. Her iki elde 3-1 ve 4-1, 1-3 ve 1-4 parmak geçişlerini uygular.

a) *Parmak geçişleri gam çalışmaları veya eserler içerisindeki sıralı ses kalıplarının çalınmasına yardımcı olacak biçimde anlatılmalıdır.*

b) *Beş ya da altı sesten oluşan geçiş ve geri dönüş çalışmaları yapılabileceği gibi, bir oktavlık hazırlık çalışmaları da yapılabilir.*

9.2.1.4. Do ve sol majör dizilerini ters yönde önce bir sonra iki oktav genişliğinde uygular.

Parmak değişimi süreci kavratılırken parmak numaralarının aynı anda değiştiğine öğrencinin dikkati çekilmelidir.

9.2.1.5. Akorları arpej ve parmak numaraları ile karşılaştırır.

a) Akorun ne olduğu anlatılmalı ve akor seslerinin aynı anda nasıl çalınacağı gösterilmelidir.

b) Akorlar için yazan parmak numaralarının farklı akor biçimleri için nasıl değişeceği, bunların seslendirmede sağlayacağı faydalar anlatılmalıdır.

c) Akor seslerinin sırasıyla çalınarak seslendirilmesi ile oluşan arpejin ve bu arpejlerin melodi ile ilişkisine dikkat çekilerek parmak numaralarının kullanımı anlatılmalıdır.

9.2.1.6. Sol elde akor ve arpej tekniğini sağ eldeki melodi ile birleştirerek uygular.

Akor ve arpejlerin nota süreleri ya da hangi nota kümesi ile yazıldığına dikkat çekilmeli ve bunların melodideki nota süreleri ile olan ilişkisi kavratılmalıdır.

9.2.1.7. Karar sesi do üzerinden çargâh makamı dizisini fark eder.

9.2.1.8. Piyano üzerinde çargâh makamı dizisini uygular.

9.2.1.9. Do ve sol majör dizilerini paralel yönde önce bir sonra iki oktav genişliğinde uygular.

a) Ters yönde yapılan çalışmadan farklı olarak parmakların nasıl değiştiği anlatılmalıdır.

b) Önce bir oktav daha sonra iki oktav içerisindeki farklı zamanlı parmak geçişleri ve bunların doğru zamanda, ritim kalıplarını bozmadan ve akıcı biçimde nasıl çalınacağı anlatılmalıdır.

9.2.1.10. Karar sesi la üzerinden buselik makamı dizisini fark eder.

9.2.1.11. Piyano üzerinde buselik makamı dizisini uygular.

9.2.1.12. Karar sesi sol üzerinden rast makamı dizisini fark eder.

9.2.1.13. Piyano üzerinde rast makamı dizisini uygular.

9.2.1.14. Temel nüans terimlerini kavrar.

a) Bu düzeyde üç temel nüans türünün (piano, mezzoforte, forte) arasındaki fark anlatılmalıdır.

b) Terimler arasındaki geçişlerde sesin yüksekliğinin nasıl ayarlanması gerektiği kavratılmalıdır.

9.2.1.15. Temel nüans terimlerini etüt veya eserler yardımı ile uygular.

10. SINIF PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

10.1. PİYANO EĞİTİMİNDE TEKNİK GELİŞİM

Terimler: Non-legato, onaltılık nota değeri, üçleme nota kalıbı, senkop nota kalıbı

10.1.1. Seslendirme Teknikleri ve Kavramlar

10.1.1.1. Non-legato tekniğini kavrar.

Tekniğin legato ile olan farkı örnekler vererek anlatılmalıdır.

10.1.1.2. Non-legato tekniğini etüt ve eserler yardımı ile uygular.

10.1.1.3. Onaltılık nota değerini tanır.

Onaltılık nota değerinin sekizlik ve dörtlük ile olan ilişkisi anlatılmalı ve başlangıç olarak sekizlik nota ile kümelenerek kavratılmalıdır.

10.1.1.4. Onaltılık $\frac{1}{4}$ nota değerini etüt ve eserler yardımı ile uygular.

10.1.1.5. Legato ve non-legato tekniklerini birleştirir.

10.1.1.6. Legato ve non-legato tekniklerini etüt ve eserler yardımı ile bir arada kullanır.

a) Bu iki teknik öncelikli olarak aynı elde yer alan melodi ya da motif üzerinde öğretilmelidir.

b) Her iki el arasında kombinasyon sağlanarak verilmelidir.

10.1.1.7. İki zamanlı usullerden 5/8'lik ve 6/8'lik ölçü biçimlerini tanır.

10.1.1.8. 5/8'lik ve 6/8'lik ölçü biçimlerini etütler yardımı ile uygular.

10.1.1.9. Üçleme nota biçimini öğrendiği diğer nota biçimleri ile birlikte kullanır.

a) Üçlemenin nasıl olduğu müziksel işitme dersi ile ilişkilendirilerek anlatıldıktan sonra diğer nota kalıplarının arasında nasıl sayarak düzgün çalınabileceği kavratılmalıdır.

b) Bir elde üçleme var iken diğer elde uyum için başlangıçta dörtlük nota ile eşleştirilmesi sağlanmalıdır.

c) İki el eş güdümünde daha ileri düzey üçleme eşleşmeleri de çalışılabilir.

10.1.1.10. Sağ elde akor ve arpej tekniğini sol eldeki melodi ile birleştirerek uygular.

Akorların ilk olarak sol eldeki kullanılışını bilen öğrenciye sağ eldeki kullanımının da aynı olduğu ve parmak numarası yerleşiminin nasıl değiştiği anlatılmalıdır.

10.1.1.11. Artikülasyon işaretlerini seslendirdiği eserlerde uygular.

10.1.1.12. Senkop nota biçimini öğrendiği diğer nota biçimleri ile birlikte uygular.

a) Üçleme çalışmasında olduğu gibi önce aynı elde melodi içinde seçilebilmesi veya fark edilmesi sağlanmalıdır.

b) Her iki el uyumunda senkop, öncelik sekizlik nota kalıbında olmak kaydıyla dörtlük ve bilhassa sekizlik nota ile kombine edilerek verilmelidir.

10.2. PİYANO EĞİTİMİNDE REPERTUVAR

Terimler: Barok dönem, klasik dönem, gamlar, hüseyni makamı.

10.2.1. Gam ve Repertuvar Çalışmaları

- 10.2.1.1. Fa majör gamını paralel yönde önce bir sonra iki oktav genişliğinde uygular.
- 10.2.1.2. Barok Dönem eserlerinin temel özelliklerini açıklar.
Barok Dönem'in en temel ve basit özellikleri anlatılmalı, fazlaca süsleme ya da aksan konusuna girilmemelidir.
- 10.2.1.3. Barok Dönem eserlerini seslendirir.
 - a) Seviyeye uygun menuet, prelüd gibi eserler tercih edilerek seslendirilmesi sağlanmalıdır.
 - b) Bu düzeyde J. S. Bach'ın kolay menuetleri ya da kolay prelüdlere/füglere çaldırılabilir.
- 10.2.1.4. Karar sesi la üzerinden kürdi makamı dizisini fark eder.
- 10.2.1.5. Piyano üzerinde kürdi makamı dizisini uygular.
Makamsal algının oluşmasına yardımcı olmak için, makamsal dizilerin tampere sisteme uyarlanmış örneklerinin uygulanmasında 5/8'lik ölçü biçimi kullanılarak seslendirme yapılabilir.
- 10.2.1.6. Klasik Dönem eserlerinin temel özelliklerini açıklar.
- 10.2.1.7. Klasik Dönem eserlerini seslendirir.
 - a) Öğrenci düzeyine uygun eser örneklerinin uygun biçimde ve tempoda seslendirilmesi sağlanmalıdır.
 - b) Bu düzeyde J. Haydn Alman dansları ya da W. A. Mozart'ın düzeye uygun menüetleri tercih edilebilir.
- 10.2.1.8. Karar sesi re üzerinden hüseyni makamı dizisini fark eder.
Hüseyni makamının tampere sisteme uyarlanmış dizisi ile çıkıcı ve inici seslendirmedeki farkı kavratılmalıdır.
- 10.2.1.9. Piyano üzerinde hüseyni makamı dizisini uygular.
- 10.2.1.10. Karar sesi si üzerinden segâh makamı dizisini fark eder.
- 10.2.1.11. Piyano üzerinde segâh makamı dizisini uygular.

11. SINIF PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

11.1. PİYANO EĞİTİMİNDE TEKNİK GELİŞİM

Terimler: Staccato, mordan, trill.

11.1.1. Seslendirme Teknikleri ve Kavramlar

11.1.1.1. Staccato tekniğini kavrar.

a) *Tekniğin legato ve non-legato tekniğinden farkı anlatılmalı ve gerektiğinde kesik çalma özelliği ile ilişkilendirilerek pinpon topu ya da ağaçkakan benzetmeleri yapılmalıdır.*

b) *Teknik öğretilirken parmak, bilek ve kol ile yapılan biçimleri açıklanmalıdır. Bu uygulamaların sırası öğrencinin düzeyine göre belirlenmelidir.*

11.1.1.2. Staccato tekniğini yeni etüt ve eserlere uyarlar.

11.1.1.3. Legato ve staccato tekniklerinin birlikte kullanıldığı eserleri seslendirir.

a) *Melodinin olduğu elde bağlı kümenin sonundaki staccato biçimi ya da iki bağlı, iki kesik nota kümelemesi ile bu iki tekniğin birlikte kullanılması kavratılmalıdır.*

b) *Aynı elde yapılabilecek başka çalışmalardan sonra her iki elde eş zamanlı kullanım çalışmaları yapılmalıdır.*

c) *Legato bir melodiye staccato eşlik ya da tersi biçimde uygulamalar yapılabilir.*

11.1.1.4. Üç zamanlı usullerden 7/8'lik ve 8/8'lik ölçü biçimlerini ilişkilendirir.

11.1.1.5. 7/8'lik ve 8/8'lik ölçü biçimlerini etütler yardımı ile uygular.

11.1.1.6. Mordan (mordent) tekniğini kavrar.

a) *Mordan tekniğinin ne olduğu, çizgili ve çizgisiz mordan farkı anlatıldıktan sonra yavaş tempoda basit uygulamalarla bu teknik pekiştirilmelidir.*

b) *Mordanlı çalma ile mordansız çalma arasındaki fark seslendirilmeli ve diğer eldeki eşlik ile eş güdümünün nasıl olacağı kavratılmalıdır.*

11.1.1.7. Mordan tekniğini yeni etüt ve eserlere uyarlar.

Mordan tekniği için düzeye uygun Barok Dönem eserleri kullanılabilir.

11.1.1.8. Trill tekniğini kavrar.

a) *Trill tekniğinin ne olduğu, nasıl çalınacağı anlatılmalı ve düzeye uygun eserler ile yavaşça pekiştirilmelidir.*

b) *Melodideki trill ile eşlik arasındaki eş güdüm ilişkisi anlatılmalı ve uygulanması sağlanmalıdır.*

11.1.1.9. Trill tekniğini yeni etüt ve eserlere uyarlar.

11.2. PİYANO EĞİTİMİNDE REPERTUVAR

Terimler: Barok Dönem, klasik dönem, hız terimleri, dinamikler, kürdi makamı, temposunda çalma.

11.2.1. Gam ve Repertuvar Çalışmaları

- 11.2.1.1. Barok Dönem eserlerini seslendirir.
Öğrenilen temel kavram ve tekniklere göre eser seçilmelidir.
- 11.2.1.2. Klasik Dönem eserlerini seslendirir.
Öğrenilen temel kavram ve tekniklere göre eser seçilmelidir.
- 11.2.1.3. Eserleri temel hız terimlerine uygun biçimde seslendirir.
Seslendirilen eserin tümünün seslendirileceği hız teriminin yanında eser içerisindeki hız değişimleri (rallent, ritenuto, a tempo vb.) örnekleri ile kavratılmalı ve eserin uygun biçimde seslendirilmesi sağlanmalıdır.
- 11.2.1.4. Eserler üzerinde dinamikleri uygular.
Öğrenilen temel nüans terimlerinin yanı sıra temel dinamik (crescendo, diminuendo vb.) öğelerini de nasıl kullanacağı anlatılmalıdır.
- 11.2.1.5. Re majör gamını paralel yönde önce bir sonra iki oktav genişliğinde uygular.
- 11.2.1.6. Türk bestecilerin eserlerinden örnekler seslendirir.
Gerek eski gerekse yeni tüm Türk bestecilerinin ve Türk dünyası bestecilerinin eserlerinden öğrenci düzeyine uygun olan eserlerin özelliklerine (tempo, nüans, vb.) uygun biçimde seslendirilmesi sağlanmalıdır.
- 11.2.1.7. Karar sesi la üzerinden uşşak makamı dizisini fark eder.
Uşşak makamının tampere sisteme uyarlanmış biçimi la sesi üzerinde uygulanırken bu ses dizilimleri arasındaki fark ve diğer tonal dizilerde seslendirilen seslerle olan benzerlikler açıklanmalıdır.
- 11.2.1.8. Piyano üzerinde uşşak makamı dizisini uygular.
- 11.2.1.9. Seslendirme tekniklerini yeni etüt ve eserlere uyarlar.
Bu düzeyde öğrenilen tüm tekniklerin geliştirilmesi için etüt çalışmaları yapılmalıdır.
- 11.2.1.10. Çeşitli eserler yardımı ile öğrendiği teknikleri ve kavramları uygular.
Bu düzeyde öğrenilen tüm kavramların ve tekniklerin geliştirilmesi için eser çalışmaları yapılmalıdır.
- 11.2.1.11. Çaldığı etüt ve eserleri temposunda seslendirmenin önemini kavrar.
Yavaştan hızlıya doğru gidilerek ve özellikle sayarak çalışma yaptırılmalıdır.
- 11.2.1.12. Karar sesi la üzerinden hicaz makamı dizisini fark eder.
- 11.2.1.13. Piyano üzerinde hicaz makamı dizisini uygular.
- 11.2.1.14. Karar sesi la üzerinden karcıgar makamı dizisini fark eder.
- 11.2.1.15. Piyano üzerinde karcıgar makamı dizisini uygular.